

ПИРИН

Красивият Пирин привлича туристи не само през зимния сезон, но и през лятото. СНИМКА: ЗЛАТКА СТОЙЧЕВА

**Кметът на Благоевград
Методи Байкушев :**

**За 2 години
привлякохме
над 82 млн.
евро за
инфраструктура**

■ На II-III стр.

**Кметът на Гоце Делчев
Владимир Москов:**

**Имаме
11 проекта
за 31 млн. лв.
с европейско
и държавно
финансиране**

■ На VI стр.

**Уникалните
артефакти
на Хераклея
Синтика вече
обикалят Европа
с мобилна изложба**

■ На VII стр.

Регионът е в топ 5 на фамилияния бизнес в страната

Семейните фирми в област Благоевград са 5,4% от всички в страната, с което регионът се нарежда на IV място след София, Пловдив и Варна. По данни на Националния статистически институт в областта работят 5861 предприятия, които са декларирали, че бизнесът им е фамилен. Броят им расте устойчиво и за последните 5 г. са се увеличили с 618, а за 2024 г. заетите лица в тях са 17 921.

Общият брой на нефинансовите предприятия, осъществявали стопанска дейност в областта, са 23 479, в които работят около 83 хил. души. Произвели са продукция за около 7,7 млрд. лв.

Най-много фирми има в сектора на търговията и ремонт на автомобили, които са близо 30%, следвани от тези в областта на транспорта и складирането. Най-голям е дялът на микрофирмите с до 9 заети лица, които са 94,3% от общия брой в областта.

Малките предприятия, в които има от 10 до 49 работници,

**94% от всички
фирми в областта
са малки - с до
9 души персонал**

са 5% от всички, а големите предприятия с над 250 заети са едва двацетина, като част от тях са болниците, ЮЗУ „Неофит Рилски“, общински и дър-

жавни структури.

Финансовият резултат от работата на предприятията за 2024 г. е печалба в размер на 815 млн. лв., сочат данните на НСИ. Приключилите с печалба са 17 748, със загуба – 3899, а с нулев финансов резултат – 1832.

В сектора на търговията и ремонта на автомобили са реализирани най-големите приходи от продажби.

Все повече българи почиват в местни хотели

Все повече български туристи избират хотелите в Благоевградска област за почивка, показват данните на Националния статистически институт. За четирите активни месеци на зимен туризъм – декември, януари, февруари и март, местата за настаняване – хотели, мотели, хижи и др., сред които средно действащи са 220 с 18 500 легла, са били посетени от около 170 хил. българи и 118 хил. чужденци.

Единствено през януари броят на българите е бил по-малко от чужденците. Приходите от нощувки от българи за тези месеци са 29 млн. евро, а чуждите гости са оставили в хотелите ни с около 1,5 млн. евро по-малко. Техният престой е средно по-дълъг от този на сънародниците ни и повечето избират места за настаняване от по-висока категория.

Кметът на Благоевград Методи Байкушев:

За 2 години привлякохме над 82 млн. евро за инфраструктурни проекти

ТОНИ МАСКРЪЧКА

- Градът е с потенциал да развива икономика, базирана на знанията и науката, и е образцов образователен център
- Имаме значителен ръст на реално наетите лица - всички работодатели търсят работници. За 2025 г. безработицата е по-малко от 4,5%

- Г-н Байкушев, как се справя общината в условия на политическа нестабилност в последните години, удължен бюджет, инфлация?

- Справихме се, въпреки че беше много трудно. Трудна беше и комуникацията с постоянно сменящите се правителства, трудно беше и с финансирането на проектите. Заварихме сериозни финансови проблеми в общината, но мерките, които предприехме, дадоха резултат.

Успяхме да затворим финансовата дупка и по всичко личи, че мандатът ще завърши с по-нисък дълг,

отколкото заварихме. Преодоляхме предизвикателствата с ясна визия към какво се стремим.

С активен диалог и настойчивост осигурихме, макар и забавено, финансиране по Националната програма за общините. Използвахме всички възможности на европейските програми и за 2,5 г. на този мандат успяхме да привлечем над 82 млн. евро за изпълнение на заложените в плана за интегрирано развитие на общината приоритети, включително с проекти по ОП „Развитие на регионите“, ПВУ, концепциите за интегрирани териториални инвестиции и по програмата „Околна среда“.

Въпреки изключително трудния и предизвикателен период днес нещата изглеждат добре.

- Какви са приоритетите ви за тази година и по какви големи проекти се работи?

- Три са основните приоритети - градска среда, образование и развитие на социалната инфраструктура. Първият важен проект за градската среда е за парк „Бачиново“. Предвижда се цялостно реконструиране, обновяване и трансформиране на парковите пространства, разширяване на съществуващите алеи, нови пешеходни и велосипедни маршрути. Зоните за активни занимания ще бъдат надградени, ще се разшири пъмптрак съоръжението, ще има повече места за почивка с нова паркова мебел. Нов междинен мост ще подобри свързаността между различните части на парка. Ще подменим и надградим осветлението, видеонаблюдението, ще разширим поливна-

та система и ще осигурим повече места за паркиране.

Амбицирани сме да вдъхнем нов живот и на запустелия от десетилетия парк „Ловен дом“, като подобрим средата и условията за отдих и спорт, детските площадки и площадките за рекреация при Ботаническата градина.

Работим и по проект за разширяване на обсерваторията и изграждане на нов планетариум.

Важен проект е покриването на ул. „Александър Стамболийски“

и превръщането му отгоре в пешеходна зона, с която ще свържем старата пешеходна зона с района на Младежкия дом, музея и „Вароша“. Ще изградим нови спортни и детски площадки с подземен паркинг със 100 места в кв. „Струмско“.

По „Околна среда“ изпълняваме проекта „Зелени мерки“ за облагородяване на т.нар. кални петна, където засаждаме изцяло нова растителност и изграждаме напоителни системи, които ще работят с възобновяеми енергийни източници.

Държа да отбележа, че Благоевград е образцов образователен център. Данните за резултатите от изпитите след IV, VII и XII клас са между 15 и 30% по-добри от средните за страната. Искаме да надградим и утвърждаваме града като център на доброто училищно образование. Разработихме стратегия за развитие, която стъпи на мащабно проучване сред всички участници в образователния процес.

Определихме 5 основни приоритета. Първият е материалната база.

За първи път от години в Благоевград ще се строи изцяло ново училище

за една от гимназиите. Обновихме и разширихме Второ основно училище и то вече предлага всички условия на една модерна европейска среда за обучение. Ремонтираме Четвърто училище, доизграждаме Младежкия център, разшири се базата на Седмо СОУ, обновяваме Девето ОУ.

Вторият акцент е развитие на експертизата с допълващо обучение на преподавателите.

Професионалното образование и кариерното развитие също са във фокуса ни с дуално обучение и стажове, създадохме детски бизнес клуб. Работим за оказване на подкрепа за всяко дете – и на тези с проявени дарби, и на тези със специални образователни потребности. Направихме административна реформа в общината и обединихме три звена в едно - „Превенции“. Подобрехме ролята на общината като активен посредник и координатор, като създадохме координационен механизъм.

Третият ни важен приоритет е поддържането и развитието на социалната инфраструктура. По „Развитие на регионите“ и националния ПВУ създаваме пет нови социални услуги.

Ремонтира се и се разширява домът за стари хора

в кв. „Струмско“, откриваме център за резидентна грижа за пълнолетни с трайни увреждания и център за общностна подкрепа. Настанените в дома в с. Падеш ще бъдат преместени в отделни малки къщи. Там ще има и дневен център за семей-

ства, които се грижат сами за своите близки в неравностойно положение и имат нужда от подкрепа.

Потреблението на социални услуги се увеличава постоянно и България все още наваксва в създаването на достатъчно капацитет. Ние доразвиваме съществуващите 25 социални услуги и добавяме 5 нови.

- Къде тази година ще са големите строителни площадки?

- Почти сигурно реализацията на проектите за парк „Бачиново“, парк „Ловен дом“ и кв. „Струмско“ ще започнем още тази година. Надяваме се да успеем да стартираме и реконструкцията на ул. „Александър Стамболийски“ и изграждането на новата гимназия, но това ще зависи от процедурите по обществените поръчки и съгласувателните процедури.

Надявам се да започнем всички обекти в края на тази година или началото на следващата. Ще започнем изграждане на ул. „Здраве“ и ул. „Витоша“ и 5 междублокови пространства в широкия център.

Продължаваме мащабната програма за детски и спортни площадки

Успяхме да ремонтираме над 70 и вече няма такива в окаяно състояние. Изградихме четири нови, предстоят още четири. Ще продължим, така че във всеки квартал да има поне по една изцяло нова детска площадка.

- Какво е състоянието на уличната мрежа - проблем, който вълнува всички жители?

- Общината разполага с ограничен бюджет, а улиците в тежко състояние са много. Затова започнахме работа поетапно след анализ и консултации с ВиК за състоянието на подземната инфраструктура и планираните от дружеството ремонти.

Прекратихме досегашната практика да се ремонтират единични дупки. Работим по по-големи участъци, целта е с наличните средства да бъдат обхванати повече проблемни участъци от 40–50-годишната улична мрежа и да се намали нуждата от чести текущи ремонти в бъдеще.

Вече ремонтираме на по-големи участъци улици, които бяха кърпени дупка по дупка и са с компрометиран водопровод и канализация, затова не е логично към този момент да бъдат асфалтирани цялостно. През май и юни започваме нова кампания и по кварталите.

Подготвяме проекти за цялостна реконструкция на улици

Няма община, която със собствени приходи да прави мащабна инвестиционна програма. Това, което правим със собствени приходи, е да подобрим ежедневната грижа – чистота, зелени площи, дупки, тротоари, текущи ремонти на училища и детски градини.

- Заетостта и работните заплати са сред най-важните условия за добро качество на живот. Общината не разкрива работни места, но какво може да направи?

- Данните за икономиката на Благоевград са доста добри през последните две години. Имаме значителен ръст на броя на реално наетите лица. Откриват се работни места, всички работодатели търсят работници. За 2025 г. безработицата е по-малко от 4,5%, а по данни на НСИ община Благоевград е на девето място в страната по средна работна заплата сред областните центрове.

Имаме и механичен прираст – много хора се връщат или се местят да живеят тук.

Бъдещето на Благоевград е в услугите с висока добавена стойност

Имаме много компании в областта на транспорта и логистиката и изграждането на енергийни обекти, които работят по целия свят. При нас са базирани две от най-големите пътно-строителни фирми, едната от които изпълнява обекти и в чужбина. Това е износ на строителна и транспортна услуга. Нашите експерти работят на обекти в чужбина и така вкарват пари в благоевградската икономика.

По отношение на откриването на заводи трябва да се мисли внимателно и стратегически, защото не винаги това гарантира устойчиви работни места. Когато цеховете са за производство на ишлема, често те бързо се откриват и след това бързо се закриват. Имаме такива примери в страната от последните години.

Благоевградската икономика трябва да се базира на знания и умения и чрез тях да генерираме висока добавена стойност. Ако има хора, които не могат да намерят работа, то те трябва да се преквалифицират. Знанията и уменията са водещи, защото пазарът на труда се разширява. В разговори с работодатели обаче коментираме, че понякога трябва и те самите да инвестират в обучение на работната сила. Общината може да е мост и да срещне образованието с бизнеса.

Икономика – да, но стъпваща на знанията и уменията. Имаме всички предпоставки това да стане.

Парк „Бачиново“ ще бъде изцяло обновен по европейски проект.

Отговорни зелени политики за опазване на природните ресурси

ТОНИ МАСКРЪЧКА

В условията на глобални екологични предизвикателства община Благоевград показва, че устойчивото развитие и грижата за природата могат да бъдат реална и последователна политика. Чрез разширяване на зелените площи, подобряване на градската среда, насърчаване на енергийната ефективност и модерно управление на отпадъците общината изпълнява конкретни мерки с дългосрочен екологичен и обществен ефект.

Облагородяването на парковете, разширяването на зелената система, разнообразието от растителност и въвеждането на ефективно разделно събиране на отпадъци са сред действията на екипа на кмета Методи Байкушев.

За реновирането на два от парковете на Благоевград вече е спечелено европейско финансиране, а целта е те да се превърнат в по-приятни и привлекателни места за отдих и спорт чрез повече растителност, нови паркови елементи и подходящо оформление.

С изпълнението на проект за озеленяване на кални петна в междублокови пространства на кварталите ще има повече

зелени площи, които охлаждаат въздуха и намаляват градския топлинен остров

10 терена около големи жилищни блокове, които сега са кални и запрашени зони, вече се облагородяват с подходяща растителност и алеи.

Администрацията на кмета Методи Байкушев спечели проект за изграждане на полувкопан паркинг в кв. „Струмско“, теренът над него също ще бъде обособен със зеленина, спортни и детски площадки.

Нов парк ще има и друг от големите квартали – „Ален мак“, където пустеещ терен ще се превърне в зелен пристан за жителите.

В централната част на областния център амбициозен

● Повеќе растителност, модерно управление на отпадъците и енергийна ефективност на сградите водят до дългосрочен екологичен ефект в общината

проект цели да покрие част от уличната мрежа и да организира автомобилния трафик подземно, с което чрез зелени пространства да прелее пешеходната зона на града с възрожденския кв. „Вароша“.

Това ще създаде условия за втора градска градина в близост до най-предпочитаните зони от благоевградчани и гостите на града.

В градската среда близо до уличната мрежа се подменя засадената преди десетилетия и достигнала пределна възраст растителност с влошено фитосанитарно състояние или неподходяща за съвременната градска инфраструктура. Изграждат се зелени острови с храсти и дръвчета при ремонтите на уличната мрежа като мярка за осигуряване на безопасност и подобряване на градската екология.

Общината работи активно и за подобряване на качеството на въздуха, като с осигурено европейско финансиране изпълнява проект за подмяна до края на 2028 г. на 4621 отоплителни уреда на твърдо гориво с климатици и термопомпи. 2022 са монтираните през 2025 г. нови екологични отоплителни уреди в общината, 1614 домакинства вече подадоха заявления за подмяна на старите уреди във втория етап на проекта до края на 2026 г.

Санирането на жилищни сгради е важна мярка за по-висока енергийна ефективност

и подобряване на качеството на живот.

18 са многофамилните жилищни сгради, които се санират със средства по Националния план за възстановяване и устойчивост, 5 от тях вече са завършени. Одобрени за финансиране във втория етап са още 10 сгради.

Въвеждането на система за разделно събиране на биоразградими и рециклируеми отпадъци е ключов приоритет на кмета на Благоевград и неговия екип. Целта е намаляване на количеството на депонира-

ните отпадъци, разходите за тяхното предварително третиране и депониране, което води до намаляване на риска от замърсяване на околната среда.

Започна разполагането на специални контейнери за разделно събиране на биоразградими хранителни и зелени отпадъци. 1161 са общо предоставените контейнери за хранителни и растителни отпадъци в петте общини от януари 2026 г. до момента. От тях 879 са в Благоевград и малките населени места.

133 т хранителни и 172 т зелени биоразградими отпадъци са събрани до момента, започна зареждането на въведената в експлоатация през 2025 г. нова модерна анаеробна инсталация, която ще обслужва общините Благоевград, Симитли, Рила, Кочериново и Бобошево, и ще превръща събрания от тях биоразградим отпадък в компост и топлинна енергия. В резултат на мерките за разделно събиране на рециклируеми отпадъци, през 2025 г. депонираните от общината смесени битови отпадъци са намалени с 11%. Събрани и извозени са 4500 т строителни отпадъци, три пъти повече от 2024 г.

С над 300 кг повече са и предадените за рециклиране опасни отпадъци - 869 кг. Предадени са още 123 т домашен текстил, 120 т гуми и 79 т дървесен отпадък. С почти 19 т повече е събраният отпадък от стъклени опаковки, 5 т е количеството на излезли от употреба електрически уреди, 4,29 тона са събраните и предадени за оползотворяване матраци. На два открити търга са продадени 1327,9 тона сепарирани рециклируеми отпадъци, средствата от които се използват за поддържане на чистотата в петте общини.

За ограничаването на нерегламентираните сметища около града се въведе безплатно извозване на строителни отпадъци от домакинства.

Въведените стимули за домакинства и фирми за предаване на биоразградими и рециклируеми отпадъци дават основание през тази година да постигне още по-голямо намаление на депонираните битов отпадък.

Анаеробната инсталация ще превръща биоразградимия отпадък в компост и топлинна енергия.

Расте брутният вътрешен продукт в областта, но все още е по-малък от средния за страната

ТОНИ МАСКРЪЧКА

Най-много са преките чуждестранни инвестиции в община Петрич

За първото тримесечие на годината са въведени в експлоатация 77 жилищни сгради в областта с общо 275 отделни жилища.

Произведеният брутен вътрешен продукт в област Благоевград расте и достига 2,640 млрд. евро през 2024 г. Въпреки това той остава доста под средния за

страната. На човек от населението в Пиринския край се падат 9209 евро през 2024 г. Въпреки това той остава доста под средния за страната.

Секторът на услугите създава 71% от брутната добавена стойност

Това е така заради големия дял на туристическия сектор в големите курортни комплекси в района на Банско и Разлог.

Индустрията пък реализира близо една четвърт от брутната добавена стойност. Нарастват и преките чуждестранни инвестиции, които в края на 2024 г. са 673 млн. евро. Почти половината

от тях са направени в сектора на услугите – търговия, ремонт на автомобили, транспорт, складирание, хотелиерство и ресторантьорство.

В предприятията от отрасъл „Индустрия“ в областта са инвестирани 180,3 млн. евро. И през 2024 г. с най-голям размер на преките чуждестранни инвестиции е община Петрич - 285,5 млн. евро, или 42,4% от общия обем. В Благоевградска област

приходите от дейността на строителните предприятия са 1,2 млрд. лв.

през 2024 г. и намаляват с една

десета спрямо предишната година, показват данните на НСИ.

Намалението се дължи на по-малкото строежи на нежилищни сгради, докато при изграждането на нови жилища има увеличение на приходите с 18,4%.

Само за първото тримесечие на годината са въведени в експлоатация 77 жилищни сгради в областта с общо 275 отделни жилища, като повече от две трети от тях са дву- и тристайни.

С най-голям относителен дял по видове приходи от гражданско строителство е транспортната инфраструктура – пътища, тунели, мостове.

Според НСИ икономиката на Благоевград е относително разнообразна и добре балансирана.

ФЕСТИВАЛНО ЛЯТ 2026 РАЗЛОГ

18 – 21 юни „Звездите на театъра“ – XI национален театрален фестивал в Разлог: „Лекция № 2 за всеобщата просвета – 55 години Камен Донеv“; Театър „Българската армия“ - „Колко е важно да бъдеш сериозен“; Малък градски театър зад канала - „Кой се бои от Вирджиния Улф“; Личен ефир - Поезия. Музика. Интимност. Място, където думите се превръщат в дъх, а тишината – в изкуство

20 юни „Непреходна вечност“ - с. Елешница: Трети ревиу-спектакъл, най-голямото събитие в България на автентичното българско облекло

20 юни 100 години Туристическо дружество „Пирин“

26 – 27 юни „На армане с тъпане“ - Разлог: XV фестивал на традиционните хора събира над 800 участници от страната

4 юли „Баня празнува“ – концерт-спектакъл

4 – 6 юли „Рок Елешница“ – хедлайнери „ТАНГРА“ и „ЕПИЗОД“

10 – 12 юли Минифутбол на площада в Разлог

17 – 18 юли „Пръски класика“ – Разлог: Втори магичен

спектакъл на „потопена“ сцена в езерото с участието на Софийската филхармония с диригент Найден Тодоров и балет „Арабеск“

17 – 19 юли XIX национален мото рок фест „Предел 2026“

25 юли Празник на село Долно Драглище

1 август Празник на хижа „Яворов“ – Разлог

1 август Концерт на ансамбъл „Гайтан“, „Пиринско тройче“, „Кабадали“ и Йордан Николов – Разлог

2 август 123 години от Илинденско-Преображенско-Кръстовденско въстание - официална церемония пред паметника на Илинден в м. Предела

28 – 30 август IX национален фолклорен фестивал „Свири ми се, пее ми се, оро ми се игра“ – с. Баня

5 септември „Бачево празнува“ – традиционен фестивал на стадиона - спортни дейности и състезания, автентична бачевска храна, музика, фолклорни танци, песни, носии, традиции

1 юли – 31 август „Летни занимания в музея“ – Исторически музей Разлог

Пиринско договори 112 млн. евро по проекти от европейските фондове

Повече от половината средства са спечелени от община Благоевград

112 млн. евро е общата стойност на договорената безвъзмездна финансова помощ от европейските фондове в Пиринско от началото на програмния период до края на 2025 г. 31% от тях вече са изплатени на организациите, които изпълняват проектите, съобщиха от Областния информационен център (ОИЦ).

Община Благоевград е първенец в региона по договорени средства през периода 2021-2027 г., като 56% са именно на територията на областния център. Средствата са договорени от различни бенефициенти в общината, основно по програмите за регионално развитие, околна среда, развитие на човешките ресурси, конкурентоспособност и иновации в предприятията и други.

На следващите места по договаряне се нареждат получателите от общините Банско, Сандански, Гоце Делчев, Петрич, Хаджидимово, Сатовча и Гърмен. Подписани договори за финансиране на европейски

проекти има и във всички останали общини от областта.

Справката на ОИЦ в Благоевград показва, че програмата с най-много договорени средства в Пиринско е „Развитие на регионите 2021-2027“. Това е логично, тъй като тази програма финансира големите инвестиционни проекти както на по-големите общини, така и на малки общини в областта, които участват със свои проекти в Концепциите за интегрирани териториални инвестиции.

Голям дял спечелени проекти има и по програма „Околна среда“, която финансира скъпи проекти в областта на водите, отпадъците и чистотата на въздуха.

Община Благоевград е единствената в Пиринско, която изпълнява проект с финансиране по ПОС за подобряване качеството на атмосферния въздух чрез безплатна за гражданите подмяна на отоплителни уреди на твърдо гориво.

Немалко средства на територията на Благоевградска област към момента са договорени и по програмите „Развитие на човешките ресурси“, „Храни и основно материално подпомагане“, „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“.

В Благоевград бяха изградени 4 нови детски площадки, ще бъдат направени още 4.

Ще бъдат създадени дигитален архив на постановките, както и 3D инсталация

Цялостна модернизация на двете сгради на Драматичния театър „Никола Вапцаров“ в Благоевград започва след спечеления проект за 9 203 254 евро, от които 6 442 278 са европейско съфинансиране, а 2 760 976 – национално. През следващите 2 години предстои цялостна модернизация на основната сграда в центъра на Благоевград и производствената база за декори в квартал „Грамада“.

Емблематичната сграда ще се превърне в съвременно културно пространство, което

ще вдъхновява и привлича публика от всички възрасти

Производствената база пък ще бъде трансформирана в мултикултурен център с обучителни програми за младежи.

Това съобщиха организаторите на проекта, спечелен по Програма „Развитие на регионите“.

Част от модернизацията на основната сграда включва ремонт на обслужващите инсталации и механизации в сценичните пространства, ново сценично облекло и машини за сценични ефекти, съвременни аудиосистеми за пълно озвучаване, интерком система за помещения за артисти и зрители за осъществяване на комуникация в сградата, нови проекционни системи, както и големи LED екрани по фасадата, които ще информират за пред-

Благоевград ще има модерно културно пространство след ремонта на театъра

Сградата на Драматичния театър „Н. Вапцаров“ и складовата база ще бъдат обновени по проект за 9,2 млн. евро.

СНИМКА: АРХИВ

стоящи представления.

Ще бъде създаден и дигитален архив на театралните постановки. В проекта е включено и разработване на съвременен интерактивен продукт за фоайето на

театъра - 3D мапинг видеоинсталация с оригинален дизайн по вътрешните стени на фоайето. Важен акцент е поставен върху трансформацията на производствено-складовата база за деко-

ри на театъра в иновативен културен център за работа с ученици и младежи.

Планирано е изграждане на музикално студио за репетиции

и провеждане на акустични концерти, както и обособяване на мултифункционално споделено пространство за обучения, срещи, творчески инициативи и културни събития. Новата концепция цели да превърне производствената база в модерна среда за развитие на млади таланти, творчески обмен и културно образование. Ще има условия за провеждане на качествено неформално обучение, стажове и ученически практики за развитието на умения и подготовката на квалифицирани кадри за сектора. Ще се създадат и условия за по-ефективна организация на съхранението на декори, костюми и техническо оборудване, както и за оптимизиране на производствените процеси, допълниха от театъра.

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

50 ГОДИНИ

Пет десетилетия Югозападният университет „Неофит Рилски“ - Благоевград, е притегателен образователен, научноизследователски и академичен център за развитие на съвременни методи на преподаване, иновативни технологии и тяхното ефективно приложение във висшето образование.

Университетът е предпочитан от кандидат-студентите - както от завършващите зрелостници, така и от вече успешно реализираните в публичния и частния сектор кадри, което е реално приложение на концепцията за учене през целия живот. В него се обучават над 7000 студенти, сред тях повече от 500 чуждестранни - представители на над 10 държави от различни региони на света.

Югозападният университет е висшето училище в България, което предлага обучение

в най-голям брой професионални направления и образователни програми, включващи 84 бакалавърски и магистърски програми след средно образование, 137 магистърски програми след завършено висше образование и 84 докторски програми. В университета са акредитирани 12 нови магистърски програми. Част от тях са „Регионален мениджмънт и градска икономика“, „Аутсорсинг и киберсигурност“ и „Корпоративна сигурност“, чието обучение се провежда съвместно с други две висши училища от страната. Акредитирана е и нова специалност в образователно-квалификационна степен „бакалавър“ - „Лекарски асистент“, която попада в категорията на регулираните професии в професионално направление „Здравни грижи“ и допълва вече съществуващите направления „Медицинс-

ка сестра“ и „Акушерка“.

Ускорената дигитализация налага създаването на динамична научна и образователна среда във висшето училище, в която приложението на съвременните образователни технологии се осигурява чрез изграждането и развитието на STEM центрове. Първият университетски STEM център в България е изграден в Югозападния университет и е разположен във Факултета по педагогика.

Специализираните STEM центрове по химия, математика и информатика, физика и роботика създават условия за практическо обучение, интердисциплинарен подход и развитие на дигитални и инженерни умения. Значимо признание за университета е и определянето му за един от трите регионални STEM центъра от Министерството на образованието и науката, как-

Кандидатстудентска кампания за учебната 2026/2027 г.

Югозападният университет „Неофит Рилски“ стартира кандидатстудентската си кампания за учебната 2026/2027 г. с електронни изпити по български език, история, география, биология, английски език, математика и химия.

Електронните изпити ще се провеждат всеки работен петък до 12 юни 2026 г. и всеки делничен ден от 15 юни 2026 г. до 3 юли 2026 г. на място в университета.

През март, април и юни университетът организира практически изпити по физическа подготовка, по различни видове спорт и в областта на изкуствата.

Подаването на заявления за електронен кандидатстудентски изпит на място се извършва в деня на определените дати, най-късно 1 час преди началото на изпита. Заявленията се подават на място в университета в зала 1102А, учебен корпус №1 или в електронната система за онлайн регистрация <https://ksk.swu.bg/WebClient/>.

Желаещите да се обучават в Югозападния университет „Неофит Рилски“ могат да кандидатстват чрез конкурсни изпити, организирани и оценени от изпитни комисии на университета; с резултати от държавни зрелостни изпити, валидни за съответната специалност, и професионални направления, положени след 2008 г. включително; с оценки от конкурсни изпити, положени през 2026 г. в други акредитирани висши училища на България (удостоверени със служебна бележка), и с резултати от олимпиади, национални и регионални състезания, международни и републикански, образователно-научни, художествено-творчески и спортни прояви.

Информация за специалностите, необходимите документи и графика за провеждане на конкурсните изпити е публикувана на университетския сайт www.swu.bg.

Инвестирайте в бъдещето!
Югозападният университет „Неофит Рилски“ - Благоевград, е гарант за вашия успех!

Информация за приема можете да откриете тук:

то и включването му в списъка на изследователските висши училища.

В Департамента за езиково обучение и продължаващо образование темите на предлаганите квалификационни курсове са свързани с използването на изкуствения интелект в образованието, с подхода STE(A)M, с развитието

на ключови компетентности за учене през целия живот.

Университетът предоставя и изключително атрактивни възможности за реализиране на студентска мобилност с цел обучение и студентска мобилност с цел практика в над 120 университета в Европа и други страни по света по Програма „Еразъм+“.

Кметът на Гоце Делчев Владимир Москов:

Работим по 11 проекта за 31 млн. лева с европейско и държавно финансиране

ТОНИ МАСКРЪЧКА

- Подменено е уличното осветление в града и всички села в общината с енергийно ефективни системи
- Държавата да се ангажира с грижа за безценния архив на д-р Иван Гаджев

- Г-н Москов, кои са основните инфраструктурни проекти, по които общината работи с европейско и държавно финансиране?

- Изпълняваме 11 одобрени проекта с финансиране по програма „Развитие на регионите“, НПВУ и „Интеррег България - Северна Македония“ на обща стойност над 31 млн. лв.

Преди дни приключи мащабният проект за енергийно ефективни системи за улично осветление, който обхваща Гоце Делчев и селата Мосомище, Буково, Борово, Баничан, Господинци и Лъжница. Монтирани бяха 1683 улични и паркови осветителни тела. Това подобри качеството на уличното осветление и увеличи процентът на осветеност, подобри се безопасността по пътищата в тъмната част на денонощието, намалява се консумацията на ток, а оттам и разходите на общината. Новите осветители са с над 120 хил. часа живот.

Така вече всички населени места в общината са включени към единната система за мониторинг и управление на уличното осветление.

Важен социален проект,

който изпълняваме в момента, е преустройство и ремонт на дома за стари хора по НПВУ за близо 1,3 млн. евро. Целта е да се приведе материалната база в съответствие със стандартите за качество на резидентната грижа за възрастни в надтрудоспособна възраст. Извършват се строителни дейности, ще има ново оборудване и обзавеждане.

По програма „Околна среда“ работим по проект за около 1,2 млн. евро за закриване и рекултивация на клетка 1 към регионалното депо за неопасни отпадъци, което обслужва нашата община, Гърмен и Хаджидимово.

Време е отпадъците да се изхвърлят на регламентираните места,

а не в реки и дерета. Изключително важно е и да се изхвърлят разделно. Това улеснява процеса по тяхната преработка, удължава живота на депото и допринася за чиста околна среда. Колкото по-отговорно подхождат гражданите към изхвърлянето на отпадъци, толкова по-ниска цена ще се плаща за услугата.

По НПВУ през март подписахме договор за преустройство на сградата в с. Баничан за обособяване на амбулатория за извън-

болнична помощ. По инвестиционната програма в града и селата са ремонтирани доста улици.

Санират се 4 сгради, които са пред завършване,

предстои да стартира санирането на още 9 многофамилни сгради. Чрез финансиране по програма „Интеррег VI-A ИПП България - Северна Македония“ се извършват реконструкция, основен ремонт и озеленяване на парковото и площадното пространство на пл. „Македония“ пред дома на културата.

Предстои реализация на още важни инфраструктурни проекти. Сред тях са ремонт и облагородяване на местността Топлицата край Мосомище, обновяване на кметствата в селата, ремонт на фонтана.

Работим и по няколко проекта за благоустройство на улици и тротоари в града и в селата по инвестиционната програма за общините.

- Има ли забавено финансиране и как политическата нестабилност се отразява на работата по проектите?

- Със сигурност политическата нестабилност и липсата на редовен бюджет се отразяват на всяка бюджетна институция. Мисля, че с новото правителство ще има по-голяма предвидимост, и се надяваме на по-голяма стабилност и подкрепа.

- Градът е дом на един уникален Институт по история на българската емиграция в Америка „Илия Гаджев“, където се съхранява голям архив на емигрантските ни организации. Това е частна музейна сбирка, но наскоро почина Тодор Гаджев – син на основателя. Какво ще е бъдещето?

- От много години община Гоце Делчев заедно с покойния Тодор Гаджев прави постъпки пред всички държавни институции, за да се реши този въпрос. Провели сме срещи, информирали сме министри, премиери, президенти. Този въпрос е поставян многократно на всички възможни нива, но до момента не е намерено решение от страна на държавата. Изключително важно е това да стане най-бързо, защото имаме огромно богатство, което трябва да се съхранява по правилен начин.

Установили сме контакт с генералния ни консул в Чикаго, който е във връзка със семейство Гаджеви. Надяваме се наистина в най-кратък срок да се намери държавническо решение, свързано с опазването и съхранението на този огромен архив. Вярваме в това поради изключителната му важност за нашата историческа памет и за националната ни история.

80 години Неврокопският ансамбъл пази българския дух

Поколения наред в Гоце Делчев черпят български дух, топлина и мъдрост от Неврокопския ансамбъл за народни песни и танци. От най-красивата младост до най-мъдрата старост, ако се разходиш в града, все ще чуеш: „И аз съм от ансамбъла!“. Всички се гордеят с първия ансамбъл в България!

Създаден е през 1946 г. от неврокопския фолклорист и етнограф Зефир Кънчев. Неговото желание било да се събере на едно място богатото фолклорно наследство на Неврокопския край и то да се види от всички.

С ентузиазъм и жар група млади певци, инструменталисти и танцьори подемат идеята и започват репетиции, запяват се местните песни, песните на бежанците от Драмоско и Сярско, народните бисери от Родопите, пропити с неповторима красота.

През годините в ансамбъла са били художествени ръководители Арександър Кокарешков, Илия Манолов, Златко Коцев, а хореографи - Костадин Руйчев, Тодор Бекирски, Тодор Цветков и др.

Цели 80 г. Неврокопският ансамбъл е символ и гордост на град Гоце Делчев. И до днес всички знаят и пеят „Люлка на

Пирин“, „Неврокопчанка съм аз“, „В Неврокопско ми се оди“. Дълго време Запрю Икономов е главен художествен ръководител.

През школата на ансамбъла са преминавали над 2000 певци, танцьори и музиканти. Годишнината бе отбелязана с вълнуващ концерт в Дома на културата, който не побра всички желаещи да присъстват. Ансамбълът получи плакет „Св. св. Кирил и Методий“ от президента Илияна Йотова.

Честит 24 май – Ден на славянската писменост и българската просвета и култура!

Скъпи учители, ученици, просветители и дейци на културата, бъдете здрави и продължавайте да пазите все така всеотдайно българския дух! Нека съхраним нашата духовност, национално самочувствие и стремеж към знание, което ни е запазило като нация през вековете!

Владимир Москов,
кмет на община Гоце Делчев

ТОНИ МАСКРЪЧКА

3D принтирани копия, съвсем като оригинала и дигитална анимирана версия достъпна с QR код привличат хиляди посетители

С поэтапното разкриване на античния град Хераклея Синтика нараства славата не само на Петрич, но и на България като страна на богато културно наследство, което успешно се интегрира в културния туризъм и икономическото развитие на региона.

Всяка година екипът на проф. Людмил Вагалински радва феновете на археологията с нови и интересни открития, нови артефакти и още истории от тайнствения град край Рупите.

Системните ежегодни разкопки носят трайни и последователни резултати. Доброто управление на този ресурс и културните политики на община Петрич правят така, че това да донесе

добавена стойност на града, региона и страната

Само две години след като отвори за посетители след реализиране на първия мащабен проект за реставрация и социализация, Хераклея Синтика се налага като еталон за добри практики и умело управление археологически обект.

Нарастващият брой посетители, положителната оценка и засиленият интерес показват, че Петрич е намерил верния път за развитие на обекта.

От миналата година общината и Историческият музей в града представят в цяла Европа пътуваща мобилна изложба, показваща най-интересните артефакти от Хераклея Синтика по интерактивен и съвременен начин.

3D принтирани копия, оформени от реставратори и художници, за да приличат досущ на оригинала, дигитална анимирана версия достъпна с QR код и брайлов надпис за незрящи превръщат изложбата в желана и търсена в България и Европа.

Публиката има възможност да се докосне буквално до артефактите, да усети с върха на пръстите си формите и мащаба, който античните майстори са създали. Изложбата е адаптирана за незрящи и хора със специфични потребности.

До момента изложбата е представена в Будапеща, Братислава, Дион, Варшава и Познан. Заедно с представянето на изложбата от Историческия музей в Петрич запознават публиката с историята на античния град, често презентирани от самия проф. Вагалински, а също така и с възможностите за туризъм в Петрич и Долината на Струма.

Археологическият сезон за 2026 г. вече стартира в началото на май. Очакванията са още по-големи, защото

за първи път е осигурен значителен бюджет за проучване – над 550 хил. евро

Проучване на храма на Херакъл, разкриване на обществени сгради с подови мозайки и разкриване на целия форум на града и големия канал под него са най-важните задачи пред екипа на проф. Вагалински. Всичко това ще бъде включено във втория мащабен проект за трайна

Уникалните артефакти на Хераклея Синтика

вече обикалят Европа с мобилна изложба

консервация, който община Петрич защити в края на 2025 г. В него са включени още дейности

по дигитализация, социализация чрез разширяване на паркинга и нови услуги за посетителите.

Осигуреното финансиране е в размер на 4,4 млн. евро. Проектът ще се реализира до 2029 г.

Посетителите на Хераклея Синтика остават без дъх пред умело реставрираното историческо наследство. Мястото се превръща в едно от най-представителните лица на културното наследство на България.

Двете мраморни статуи са в Историческия музей на Петрич - най-новия в България

Все повече туристи посещават Историческия музей в Петрич, който е един от най-модерните и атрактивни у нас. СНИМКА: ОБЩИНА ПЕТРИЧ

Историческият музей в Петрич представи най-ценните артефакти от археологически сезон 2025. След прецизна реставрация и обстойно проучване предметите от ежедневието на хераклеяците са допълнение към основната изложба.

Освен че там може да се видят всички значими артефакти от Хераклея Синтика, музеят в Петрич впечатлява с общата си визия, музеоло-

гия и концепция за развитие. Атрактивен, модерен и интересен със своите изложби, Историческият музей в Петрич се превръща в един от най-добрите в България и любим на публиката. Той е най-новият музей, построен в последните 20 г.

Съвременна визия и индустриален дизайн, паркова среда около сградата –

водно огледало с множество птици, площадни пространства, зелени фасади и зелени лабиринти са само част от впечатляващата архитектура на сградата.

В залите на музея може да се видят всички ценни артефакти от Хераклея Синтика - включително двете мраморни статуи, извадени от големия канал под форума на града, театрални маски, златни монети и накити от древните хераклеяци.

В музея още може да се проследи богатата история на региона, етнографски сбирки с много редки традиционни облекла и предмети от ежедневието.

Тук ще разберете, че Петрич е бил окръжен център през XX век, както и че

болницата в града е построена с дарения от фондация „Рокфелер“

Ще научите за Петричкия инцидент, ще видите най-големия военен макет в България и ще научите повече за живота на пророчицата Ванга, поета Евтим Евтимов и други личности от най-новата история на България, свързани с Петрич.

Освен културното наследство в музея може да слушате стойностна музика, да гледате подбрана селекция филми, да присъствате на литературни четения, дори и на театър в музея. В него работи и детска работилница, която е напълно безплатна. Образователните модули позволяват на децата да учат чрез игра и чрез забавление.

Временни изложби с екологична тематика, съвременна фотография и социално ангажирани теми са само част от допълващите изяви на музея.

Шестима млади изпълнители с

два концерта за 24 май в Благоевград

ТОНИ МАСКРЪЧКА

Нов фестивал през юни събира различни поколения артисти, стилове и култури от Балканите и света

Вениамин с участие във втората концертна вечер в Благоевград
СНИМКА: ФЕЙСБУК

Шестима млади и обичани изпълнители ще пеят в Благоевград в две поредни вечери като част от проявите по повод 24 май. Двудневна празнична програма с културни събития, шествия и музикални концерти организира общината. В петък вечерта е откриването на Обща художествена изложба, която се провежда повече от 40 години и представя най-добрите постижения на автори от Благоевград и региона.

Първата концертна вечер е в събота, когато на сцената на пл. „Македония“ излизат едни от

най-талантливите млади изпълнители - Marianoff, Eva Lea и Fyre. В неделя вечерта пък са изпълненията на популярните Вениамин, Елизабет и Тома.

Благоевград ще посрещне празника с тържествен ритуал пред паметника на светите братя Кирил и Методий, шествие на училищата, концерт на школи и танцови формации, дефиле на абитуриентите. В Градската градина е изнесената библиотека, където всеки ще има възможност да си извади безплатна читателска карта за Регионалната библиотека „Димитър Талев“.

През юни пък Благоевград поставя началото на нов фестивал - Crossing Jumaya. От 8 до 13 юни си дават среща различни поколения артисти, различни стилове и култури с концерти, филми, театър, изложби и кино.

За първи път в България от Ню Йорк пристига групата Hazmat Modine, за да се качи на сцената в Благоевград. На нея ще излезе и живата легенда Иво Папазов – Ибряма, и неговият Wedding Band, една от най-обичаните изпълнителки на Балканите от Северна Македония – Каролина Гочева, Пиан Славей

от култовата група „Фолтин“, композиторът и пианист с международна кариера Дуке Бояджиев. От Букурещ пристига една от най-интересните съвременни хип-хоп групи на румънската сцена – Subcarpa?i, а специално място във фестивала заема и проектът Kottarashky & Sando на Никола Груев – Котарашки и мултиинструменталиста Сандо Сандов.

Фестивалът е разделен на две части и включва градска програма, която започва на 8 юни, и две големи музикални вечери на 12 и 13 юни.

БАНСКО

ЛЯТО

2026

20-30 ЮНИ ✨ Банско Номад Фест

26-27 ЮНИ ✨ Фестивал на Училищните оркестри

2-4 ЮЛИ ✨ Лятна филмомания под звездите

3 ЮЛИ - 29 СЕПТЕМВРИ ✨ Културни вечери „Традиции и изкуство“

10-12 ЮЛИ ✨ Банско Байк Фест

16-18 ЮЛИ ✨ Фестивал „Камджалов“

22-26 ЮЛИ ✨ Банско Рок Фест

31 ЮЛИ - 9 АВГУСТ ✨ Банско Джаз Фестивал

14-15 АВГУСТ ✨ Банско в ритъма на Балканите

21-22 АВГУСТ ✨ Вечери на класическата и латино музика

21-23 АВГУСТ ✨ Сетивен тур „Усети Банско“

27-29 АВГУСТ ✨ Банско Опера Фест

5-7 СЕПТЕМВРИ ✨ Кулинарен празник „Уникално Банско“

83 музикални прояви на джаз феста в Банско

Изпълнители от 20 държави ще изнесат 83 концерта на 4 сцени за 10 дни на 29-ото издание на джаз феста в Банско.

„Готови сме да посрещнем непрекъснато нарастващата лавина от културни и спортни събития през предстоящите месеци, а главното културно събитие е „Банско Джаз фестивал“. В календара фигурират както утвърдени прояви, така и нови изживявания за жителите и гостите. С това градът продължава да се утвърждава като целигодишен курорт“, каза кметът Стойчо Баненски.

Тази година джаз фестът ще бъде по-продължителен, с повече сцени и още повече международни артисти, като същевременно се запазва силното присъствие на българските музиканти. Откриването е на 31 юли с Антони Дончев и Биг бенд, а закриването - с Васил Петров и Плевенската филхармония, както и с концерт на световно признатия тромпетист Авишай Коен.

Разширява се и Младежката сцена в парка, която ще даде пространство на новото поколение български и чуждестранни джаз музиканти.

Сред международните хедлайнери са имена като Тим Гарланд, Били Кобъм, Игор Уилкокс, Ален Перес, Антонио Фарао, Чико Фрийман и Морди Фербер. Българското участие са Венци Благоев, Емил Тасев квартет, Евден Димитров и Вики Алмазиду, както и Борис Петков и Цветомир Радев.

Младата певица и композитор Александра Полежанова от Банско ще има авторски концерт на голямата сцена.

Програмата на основната сцена обхваща от традиционен джаз и сунг до съвременни и кросоувър проекти, което превръща фестивала в място за среща на различни стилове и публики.

Най-красивите автентични български носии ще бъдат на ревию спектакъл в Елешница

Най-красивото и мащабно събитие в света на автентичното българско облекло за трета поредна година ще е на 20 юни в разложкото село Елешница.

„Непреходна вечност“ под патронажа на Министерството на културата е ревию спектакъл, в който уникални носии от миналия век представят редица колекционери, Регионалният исторически музей в Благоевград, музеите в Разлог, Банско, Петрич, Гоце Делчев, музейните сбирки на Елешница и Белица.

Над 120 автентични носии ще бъдат представени на фона на „високото“ пеене на женските певчески групи

от Сатовча и Долен, носители на престижната Хердцова награда, вписани в списъка на ЮНЕСКО за нематериалното културно наследство.

Към тях се присъединяват ансамбъл „Пирин“, ансамбъл „Македония“, „Бански старчета“, Веселин Митев, Самир Куртов и стотици манекени, които ще сътворят за трети път спектакъл на автентичната българска носия. Съзнателно на над 200 участници ще бъдат заедно под звездите за ценителите на автентичното българско облекло, за всички, които обичат българското.